A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XI No. 4295 TORONTO TUESDAY [illegible]BER 23 1924 כד אלול פרשה נצבים, תרפ"ד. טאראנטא, דינסטאג דער 23-טער סעפטעמבער, 1924. PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library

„טעלעגראם" מאכט שענדליכע אַטאקע אויף אידען און פארלאמענט-מיטגליד

דרוקט קאַרעספאַנדענץ וואו אידען ווערען באַשמוצט אויפ'ן מיאוס'טען אופן. — שרייבער פאַדערט ספּעציעלע אימיגראציאָנס-גזירות געגען אידען. — זאָגט, אז דער פאַרלאַמענט-פאַרטרעטער, דזשיקאָבס, מאַכט געלט פון די אידישע פליכטלינגע וואָס קומען אריין אין קאַנאַדע.

אונזער שוואַרצע „איוונינג טעלעגראם" האט זיך געכטען אליין איבערטראפען מיט א העסליכער, שמוציגער אטאקע אויף אידען בכלל און אויף ס. וו. דזשיקאבס, דער אידישער פארלאמענטפארטרעטער אין אטאווא בפרט. דער אנטיסעמיטיש-ניפטיגער אנפאל ווערט אונטערגעטראגען די לעזער פון „טעלעגראם" אין א קאַרעספּאַנדענץ פון לאנדאן, וואו עס ווערט באהאנדעלט קאנאדע'ס אימיגראציאנס-פראגע און טראגט דעם קאפּ: „קאנאדע'ס אימיגראציאנס שלאגוואָרט ווערט אָפּגעשפּאַט פון די אידען".

דער שרייבער ערקלערט, אז אידען גנב'ענען זיך אריין אין לאנד אונטער פאלשע פרעטענזיעס, אז זיי גיבען זיך אן אלס פארמער, אבער — פרעגט דער שרייבער — „ווער האט ווען געזעהן א אידען ארבייטען אויף א פארם?"

דער שרייבער באריהרט דאן ספּעציעל די פראגע וועגען די פינף טויזענט אידישע פליכטלינגע וואס די קאנאדער רעגירונג האט ערלויבט אריינצוקומען אין לאנד. ער זאגט, אז דער פלאן איז אויסגעווירקט געווארען פון דעם פארלאמענט-מיטגליד, דזשיקאבס, און מאכט די סקאנדאלעזע באשולדיגונג, אז דזשיקאבס קריגט פאר זיך א געוויסע סומע פאר יעדען איינעם פון די פליכטלינגע, וועמענס אריינקומען אין לאנד ער זאל האבען אויסגעווירקט.

„וואס וואלט מען זאגען", שרייבט זיך אין דעם פאסקווייל, „ווען טאמי טשערטש, למשל, וואלט געמאכט אן אפּמאך מיט'ן אימיגראציאנס-דעפּארטמענט אריינצוברענגען פינף טויזענט בריטישע, פון וואס ער וואלט געקאנט אריינלעגען אין קעשענע אזויפיל? פער קאפּ? וועמען האט דזשיקאבס אנגענומען ביים האלז אין אטאווא? דיזער דיעל איז א סקאנדאל. דזשיקאבס'עס אידען קומען נאר אלץ אריין אין קאנאדע. עס איז באהויפּטעט געווארען, אז דיזע פליכטלינגע פון רומעניע זענען געווען רוסישע פלטים פון די באלשעוויקעס. זיי זענען דאס ניט געווען. זיי זענען געווען רוסיש-אידישע פליכטלינגע וועלכע האבען פארלאזען רוסלאנד ווען די מלחמה האט זיך אנגעהויבען, כדי זיי זאלען ניט דארפען נעהן אין דער מלחמה".

ווייטער איז דער ארטיקעל פול מיט האס און גיפט און נעמיינג באהויפּטונגען, אז די אידען האבען ניט קיין זעלבסט-רעספּעקט, אז זיי ארט ניט קיין שום באליידיגונג. אבי זיי קאנען נאר עפּעס נוצען האבען און אז איבעראל וואו זיי קומען פארבילינגערען זיי דעם לעבענס-שטייגער.

דער שרייבער ענדיגט זיין קאַרעספּאנדענץ מיט א פארשלאג, אז מען זאל אפען דיסקרימינירען נגען אידישע אימיגראנטען דורך ארויפלעגען אויף זיי אזא הויבען קאפּ-שטייער, אז זיי זאלען ניט קאנען אריינקומען אין לאנד.

פרוי שחט באפרייט אונטער בייל

זי איז ניט געווען אין ירושלים אין טאג פון דר'האן'ס מאַרד

ירושלים, סעפּטעמבער, 22, (איטא).

פרוי שחט - ווילבושעוויטש, די אנגעזעהענע ראדיקאלע טוערין, איז ארויסגעלאזען געווארען אונטער בייל, וואס דר. מאגנעס האט איינגעלעגט פאר איהר.

דער לאיער וועלכער פיהרט די פארטיידיגונג פון פרוי שחט, פארערט, אז די קלאגע זאל ארויסגעוואָרפען ווערען פון געריכט. ער האט באוויזן, אז פרוי שחט איז נארניט געווען אין ירושלים אין טאג פון דר'האן'ס מאַרד.

21 אידען ערוועהלט צום קאוונער שטאט-ראט

קאוונא, סעפּטעמבער, 22, (איטא).

פון די זיבעציג ראטטענער וואס זענען ערוועהלט געווארען צום היגען שטאט - ראט זענען 39 פארטרעטער פון מינאָריטעט - גרופּען און די אידען האבען דיר גרעסטע גרופּע פון 21 פארטרעטער.

דאס וואס די רעגירונג האט אויסגעלעזט דעם אידישען נאציאָנאל - ראט האט אויסגעאיבט א ווירקונג אויף די אידישע פארטייען, אז זיי זאלען זיין פאראייניגט אין די שטאדטישע וואהלען.

אידישע אגענטור באריכטעט צום פעלקער-בונד וועגען איהר ארבייט

לאנדאן, סעפּטעמבער, 22, (איטא).

אייער קאַרעספּאַנדענט האט ערפאהרען, אז די אידישע אגענטור וועט צום ערשטען מאל, שיקען פארשטעהער צו דער מאנדאט - קאמיסיע פון פעלקער-בונד, צו באריכטען וועגען איהר ארבייט.

די מאנדאט - קאמיסיע פון פעלקער-בונד וועט זיך פארזאמלען אין אקטאבער.

ירושלים, סעפּטעמבער, 22, (איטא).

- סער הערבערט סעמיועל וועט אפּפאהרען קיין ושענעוואָ אנהויב אקטאבער, אויף א מיסיע פון פעלקער-בונד וועגען דער אריבייט פון דער פאלעסטינער אדמיניסטראציע.

פראצעס פון האוס באנק אקאונטענט האלט ביים סוף

דער פראצעס פון אשען סמיטה, חויפּט-אקאונטענט פון האוס באנק, וועל'כער האט זיך אנגעהויבען מיט צוויי וואָכען צוריק, האלט ביים פארענדיגט ווערען. נעבטען האט דער לאיער, דזשיי. ג. שייווער, אנגעהויבען זיין שלום-רעדע.

דער לאיער האט באזירט די פאר־טיידיגונג אויף דעם ארגומענט, אז דעם אקאונטענט קאן מען ניט האלטען פאר־אנטוואָרטליך פאר'ן אופן ווי די געשעפּטען פון באנק זענען געפיהרט געווארען.

רייכסטער מאן אין אייראָפּא האט חתונה מיט רייכסטער פרוי אין שפאניע

פאנטאיז, פראנקרייך, סעפּטעמבער, 22.

סער בוזיזל זאכאראָף, וועלכער ווערט געשאצט אלס דער רייכסטער מאן אין אייראָפּא, האט דא היינט חתונה געהאט מיט דער דאטשעס דע מאַרשיָנא, די רייכסטע פרוי אין שפאניע. זיי זענען געווען פריינט פאר פיעלע יאהרען.

סער בוזיזל זאכאראָף ווערט אפט גערופען „דער געהיימניספולער מאן פון אייראָפּע". ער איז א גרויסער פיליאנטראָפּ און זיין קלענסטער בייטראג פאר צדקה - צוועקען איז א מיליאן פראנק. זיין רייכטום האט ער געמאכט גרעסטענטיילס פון אמוניציע.

אויטאמאביל פאלט אין טייך, זעקס דערטרונקען

באסטאן, סעפּטעמבער, 22.

זעקס פערזאָן זענען אומגעקומען אין אן אויטאָמאביל - אומגליק נעכטען ביינאכט, ווען א גרויסע טורינג קאר איז ארונטערגעפאלען פון קאנגרעס סטריט בריק אין פארט פּאינט קאנאל.

די נעמען פון די דערטרונקענע זענען נאָך ניט באקאנט.

האקענקרייצלער באפאלען אידישע יתומים הויז

וויען, סעפּטעמבער 22, (איטא).

די האקענקרייצלער האבען אטאקירט דעם רעליגיעס-אמט פון דער אנודתישראל. זיי האבען זיך אריינגעריסען אין דעם הויז וואו עס האלטען זיך אויף אידישע יתומים. פּאליציי האט זיך אריינגעמישט ווען די קינדער האבען געגומען שרייען נאך הילף און דריי פון די בוליגאנעס זענען ארעסטירט געווארען.

טאלסטאי'ס „פּאליקושקא" אין סטענדערד טעאטער

אין סטענדערד טעאטער וועט היינט אויוענט און מאָרגען אויוענט געוויזען ווערען א מואוור, וואס איז באזירט אויף א ווערק פון דעם גרויסען רוסישען שריפטשטעלער לעוו טאלסטאי, מיט'ן נאמען „פּאליקושקא".

די באריכטע אקטיאָרען פון מאסקווער קונסט טעאטער האבען זיך באמיהיגט אין דער אויפפיהרונג פון דיזער באוועגליכער בילד.

גלח איז זיך מורה אין פארגיפטען זיין פרוי און דעם מאן פון געליבטער, חשד אז ער האט פארגיפטעט נאך א מיידעל

מאונט ווערנאן, איליגאי, סעפּ. 22.

דער גלח לארענס האיט האט זיך היינט פריה מורה געווען אין פארגיפטען זיין פרוי און דעם מיינער סוויטינג, דעם מאן פון זיין געליבטער.

דער גלח איז געגומען געווארען אויף א שטרענגען פארהער פון ניין א זייגער נעכטען אוועגט ביז פיער א זייגער היינט פארטאג און דאן האט ער צוזאמענגעבראכען און זיך מורה געווען אין באגעהן דעם דאפּעלטען מארד.

דער גלח האט ערקלערט, אז מרס. סוויטינג האט ניט קיין שיכות צו די מארדען. ער אליין האט אריינגעלעגט די גיפט אין זיין פרוי'ס קאפּע און אין סוויטינג'ס וואסער, ווען יענער איז געלעגען קראנק. ער איז דערמיט אויסגעווען צו באפרייען זיי פון זייערע לייד דען.

עס איז א סברא, אז דער גלח איז פארמישט אין נאך א מארד. דער סטייט אטורני האט זיך דערוואוסט ווענען א האי-סקול מיידעל פון סענטערוויל, אילינאי, וועלכע איז געפונען געווארען פארגיפטעט און וועמענס בילד מען האט געפונען ביים גלח אין הויז.

מרס. קארוזא-אינגראם האט געבוירען א מיידעלע

ניו יארק, סעפּטעמבער 22.

מרס. קארוזא-אינגראם, די אלמנה פון באריהמטען טענאר, האט געבוירען א מיידעלע.

מרס. קארוזא האט לעצטען יאהר חתונה געהאט מיט'ן ענגלישען קאפּיטאן, ערנעסט אינגראם, אבער זיי האבען גאנץ שנעל זיך צושיידט.

די נייע תלמוד תורה איז דער נע-שפּרעך פון טאג

די יעניגע וועלכע האבען באזוכט די נייע תלמוד תורה אין בראנזוויק עוו. קענען זיך גאר ניט אפּלויבען פון דעם גרויסען און שעהנעם בילדינג, וועלכער ווערט פארפערטיגט אלס דער אידיש קולטורעלער צענטער, וואו טאראנטאר אידען וועלען זיך קענען גרופירען צוזאמען.

דער גרויסער ארטיקעל איז ווירקליך אן איבעראשונג, ווייל ביז היינט צו טאג איז ניטא קיין אידישער האל, וועלכער זאל אריינגעהמען טויזענט מענשען.

די טויער זענען ענטוויאסטיש, און גלויבען אז די נייטינג סומע געלט צו פארענדיגען דאס בנין וועט לייכט געשאפען ווערען.

די פערזאָנען וועלכע האבען באצאהלט דריי טויזענט פינף הונדערט דאלאר פאר'ן לייגען דעם ווינקעלשטיין זענען:

מר. ב. ווייס, מר. יעקב בעקער, ה. מענדעלסאן, פיליפּ דזשיימס, ג. פאלאווי, ה. בירענבוים און ח. גאלדבערג.

33 פערזאן זענען טויט פון שטורם אין וויסקאנסין

סט. פאול, מיניאפּאָליס, סעפ. 22.

א גרויסער שטורם האט זיך דורכגעטראגען זונטאג איבער וויסקאנסין סטייט אין וועלכען 33 מענשען זענען אומגעקומען.

די טעלעגראפישע און טעלעפאָנישע פארבינדונגען זענען נאָך ניט גיט איינגעשטעלט און מען ווייס נאָך ניט גענוי ווי גרויס דער חורבן איז וואס דער שטורם האט אנגעמאכט. מען רעכענט אבער אז די צאָל טויטע איז נאָך פיעל גרעסער ווי אנגענעבען. דער מאטעריעלער שאדען איז גוואלדיג גרויס.

דעטראיט, סעפּטעמבער, 22.

דריי פערזאָן זענען דער'הרג'עט געווארען אין א שטורם וואס איז אויסגעבארכען אין דעם מערב טייל פון דער פּראוויינץ.

סטעפענסאן באדויערט וואס ענגלאנד גיט אויף רעכט אויף ווראנגעל-אינזעל

זאגט, אז ער האט אויסגעגעבען זיין גאנצען פארמעגען אויף די עקספּעדיציעס צו ווראנגעל-אינזעל. — קאן ניט פארשטעהן פארוואס ענגלאנד גיט אויף די רעכט.

ניו-יאָרק, סעפּטעמבער, 22.

סטעפענסאָן, דער קאנאדער פאָרשער, וועלכער האט ארגאניזירט עקספּעדיציעס צו ווראנגעל - אינזעל, האט אין אן אינטערוויו ערקלערט, אז ער וועט שוין ניט מאכען קיינע וויטערדיגע פארזוכען צו פארטיידיגען ענגלאנד'ס רעכט אויפ'ן אינזעל. סטעפענסאָן באדויערט שטארק וואס ענגלאנד גיט אפּ אזוי לייכט דעם אינזעל צו רוסלאנד אין זאגט, אז מען באגרייפט ניט די וויכטיגקייט פון דעם אינזעל.

דער קאנאדער פארשער האט דערצעהלט, אז ער האט אויסגענעבען זיין גאנצן פארמעגען און איז נאָך אריינגעקראכען אין חובות אויף דרייסיג טויזענט דאלאר צו קריגען דעם אינזעל פאר ענגלאנד.

סטעפענסאָן האט געגעבען אנצוהערעניש, אז די אמעריקאנער רעגירונג וועט נאָך האבען עפּעס צו זאגען ווענען ווראנגעל - אינזעל.

אנדערהאלבען מיליאן אידען אין ניו יארק, א פערטעל מיליאן אין שיקאגא

ניו-יאָרק, סעפּטעמבער, 22, (איטא).

דער אמעריקאנער - אידישער יאהר־בוך, וואס איז ערשינען, ענטהאלט פאלגענדע ציפערען וועגען דער אידישער באפעלקערונג אין די פאראייניגטע שטאאטען: —

אין ניו-יאָרק וואוינען א מיליאן און א האלב אידען, אין שיקאגא — א פערטעל מיליאן, אין פילאדעלפיע 200 טויזענט, פּלווילאנד — 100 טויזענט, דעטראיט — 50 טויזענט, נואַרק — 50 טויזענט, פּיטסבורג — 60 טויזענט, באסטאן — 77 טויזענט און מינעאפּאליס, באלטימאר — 60 טויזענט, סאן פראנציסקא — 30 טויזענט, סט. לואיס — 60 טויזענט, ראטשעסטער — 20 טויזענט, מילוואָקי — 20 טויזענט.

וועגען די אידען אין אנדערע לענדער ווערט אנגעגעבען, אז ביים אנהויב יאהר האבען זיך אין פאלעסטינע געפונען 83 טויזענט אידען.

שיקט ארטיקלען פאר די פליכטלינגע

די אימיגראציאָנס-געזעלשאפט בעט אלע אידען פון שטאדט צו שיקען נויטיגע זאכען פאר די פליכטלינגע וואס קומען אָן די טעג אין שטאדט. עס זענען נויטיג פארשיעדענע מעבעל, מאטראצען, ליילעכער, האנטיכער פארשיעדענע געשיר — מיט אין וואָרט אלעס וואס עס איז נויטיג פאר הויז-ווירטשאפט.

די פליכטלינגע וועלען זיך אויפהאלטען אין די נייגעצען צימערען פון די צוויי חיזער אויף וואָראן סטריט, וואס די געזעלשאפט האט אפגערונגען.

פארזוך צו קידנעפּען גריכישען פרעמיער

לאנדאן, סעפּטעמבער 22.

צוואנציג באוואפנטע האבען אפגעהאלטען א באהן לעבען פיליפּאפּאלוס מיט'ן צוועק צו קידנעפּען דעם גריכישען פרעמיער פאפּאלוס, וועלכער האט געזאלט פאהרען אויף יענעם באהן.

דער פרעמיער איז אבער ניט געווען אין דעם צוג און די באנדיטען האבען אויסגעלאזען זייער כעס צו די פאסאזשירען. צוגעהמענדיג ביי זיי אלע ווערטפּולע זאכען.

גרויסע שרפה אין קוויבעקער שטעדטעל

מאנטרעאל, סעפּטעמבער, 22.

א דריטעל פון דער שטעדטעל סט. קאנסטענט, 22 מייל ווייט פון דאנען, איז פארברענט געווארען פון א פייער היינט פארטאג. באריכטען זענען אנגעקומען אהער, אז צוואציג געביידעס, אריינגערעכענט די קירכע און טעלעפאָן פּלאץ, זענען פארברענט געווארען.

איבער הונדערט פאמיליעס זענען געבליבען היימלאָז אלס רעזולטאט פון דעם פייער.

פרעמיער קינג באגריסט פרינץ אוו ווילס

הונדערטער מענשען באגעגענען דעם פרינץ אין מאָנטרעאל און אמאל־וואָ. — שטעלט זיך אָפּ בלויז אויף עטליכע מינוטען אויפ'ן וועג קיין אלבערטא.

מאָנטרעאל, סעפּטעמבער, 22.

דער פרינץ אוו ווילס האט דאָ פארבראכט פופצען מינוטען, ווען דער ספּעציעלער באן וואס פיהרט איהם קיין אלבערטא האט זיך דאָ אפּגעשטעלט. הונדערטער מענשען האבען איהם געגעבען א קבלת פנים אויפ'ן וואקזאל.

דער פרינץ האט אויסגעקוקט גאנץ פיין און האט געשמייכעלט מיט זיין באקאנטען שמייכעלע.

ווען זיין באן האט גענומען פארלאזען דעם וואקזאל זענען הונדערטער מענשען נאכגעלאפען, וועלענדיג באפען א לעצטען קוק אויפ'ן פרינץ.

אטאווא, מערץ, 22.

פרעמייער קינג איז געווען דער ערשטער צו באגריסען דעם פרינץ אוו ווילס וועלכער האט זיך דאָ אפּגעשטעלט אויף פופצעהן מינוטען.

דער פרינץ האט אויסגעדריקט זיין צופריידענהייט מיט זיין צוריקקומען קיין קאנאדע.

א טאג נייעס אין טאראנטא

זוהן שפּאלט אלטער מוטער די קאפּ

מרס. דזשיאנדריש, 70 יאהר אלט, פון 14 פריים סטריט, איז געבטען צו־נעמען געווארען אין דזשענעראל האספּיטאל מיט א געשפּאלטענעם קאפּ. און איהר זוהן, ווילאם, איז ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון פארוואונדען דער מוטער.

באי איבערגעפאהרען פון אן אויטאמאביל

פיטער פארטשון, א בחור'ל פון פופצעהן יאהר, איז געבטען איבערגעפאהרען געווארען פון אן אויטאמאביל, וואס איז געפיהרט געווארען פון ווילאם פּישער, 713 מארטאן סטריט. דער לעצטער איז ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון קרימינעלע נאכלעסיגקייט.

אידישע פרוי שווער פאר־וואונדעט

מרס. סארא ראזענשטיין, 35 יאהר אלט, פון 8 לעאנארד עוועניו, איז נעלי־טען אומגעווארען געווארען פון א בויר סיקעל אויף וועלכען עס איז געפאלען איבער פעדער פון 24 מאנטראָו עוועניו. די פרוי איז צוגעפאלען מיט'ן קאפּ אויפ'ן פּייוומענט און מען האט מורא, אז איהר שארבען איז צובראכען געווארען. זי איז צוגענומען געווארען אין וועסטערן האספּיטאל.

באגעהט זעלבסטמארד וויל־זי איז איבערגעפאהרען א מענשען

בערלין סעפּטעמבער 22.

אניטא דרוטמאן, די פרוי פון א בור־וואוסטען באנקיר, איז באגאנגען זעלבסט־מארד, ווען מען האט איהר אינפארמירט, אז דער מאן וועמען זי איז איבערגע־פאהרען מיט איהר אויטאמאביל, איז גע־שטארבען פון די וואונדען.

אטאוווער אידישע מיידעל, ענטוישט אין ליבע באגעהט זעלבסטמארד

אטאווא, סעפּטעמבער, 22.

אן אומגליקליכע ליבע האט גע־פיהרט צום פריהצייטיגען טויט פון מיס ריי נאָלדשמיט, די טאָכטער פון מר. און מרס. מאקס נאָלדשמיט, 285 יאָרק סטריט. דאס מיידעל האט נעכטען פריה געמאכט א סוף צו איהר יונגען לעבען, טרינקענדיג קארבאליק עסיד.

מיס נאָלדשטיין איז געווען אן אָנ־נעשטעלטע אין פּאָסט-אָפיס דעפּארט־מענט.

לשנה טובה תכתבו

באגריסט אייערע פריינד און באקאנטע מיט א געזונט און געבענשט יאהר, הערך דעם

ראש השנה נומער "אידישער זשורנאל"

עס איז אן אלטער מנהג אז אלע פאסייטים, לאדזשעס, שוחלען און אלע אנדערע ארגאניזאציעס באגריסען זייערע אפיסערס און אלע מיטגלידער דורך דעם

ראש השנה נומער „אידישער זשורנאל"

פארפעהלט נישט אויך דאס יאהר. קומט אדער רופט וואס פריהער

עדלייד 3967

אונזער ראש השנה נומער אין א פארגרעסערטער אויס־גאבע וועט עדשיינען קומענדען שבת נאכט.

די נייע תלמוד תורה איז דער נע־שפּרעך פון טאג

די יעניגע וועלכע האבען באזוכט די נייע תלמוד תורה אין בראנזוויק עוו. קענען זיך גאר ניט אפּלויבען פון דעם גרויסען און שעהנעם בילדינג, וועלכער ווערט פארפערטיגט אלס דער אידיש קולטורעלער צענטער, וואו טאראנטאר אידען וועלען זיך קענען גרופירען צוזאמען.

דער גרויסער ארטיקעל איז ווירקליך אן איבעראשונג, ווייל ביז היינט צו טאג איז ניטא קיין אידישער האל, וועלכער זאל אריינגעהמען טויזענט מענשען.

די טויער זענען ענטוזיאסטיש, און גלויבען אז די נייטינג סומע געלט צו פארענדיגען דאס בנין וועט לייכט געשאפען ווערען.

די פערזאָנען וועלכע האבען באצאהלט דריי טויזענט פינף הונדערט דאלאר פאר'ן לייגען דעם ווינקעלשטיין זענען:

מר. ב. ווייס, מר. יעקב בעקער, ה. מענדעלסאן, פיליפּ דזשיימס, ג. פאלאווי, ה. בירענבוים און ח. גאלדבערג.